

Chương 5

Chu trình kinh doanh

Mục tiêu

- ❖ Nhận biết các hoạt động trong chu trình
- ❖ Mô tả dòng di chuyển dữ liệu trong chu trình
- ❖ Minh họa quy trình xử lý thủ công và máy tính
- ❖ Các loại báo cáo trong chu trình
- ❖ Vận dụng chu trình trong tổ chức HTTKT

Chu trình kinh doanh

❖ Một **chuỗi** các **sự kiện** cùng liên quan đến 1 nội dung của quá trình SXKD → Chu trình kinh doanh hay còn gọi là chu trình kế toán

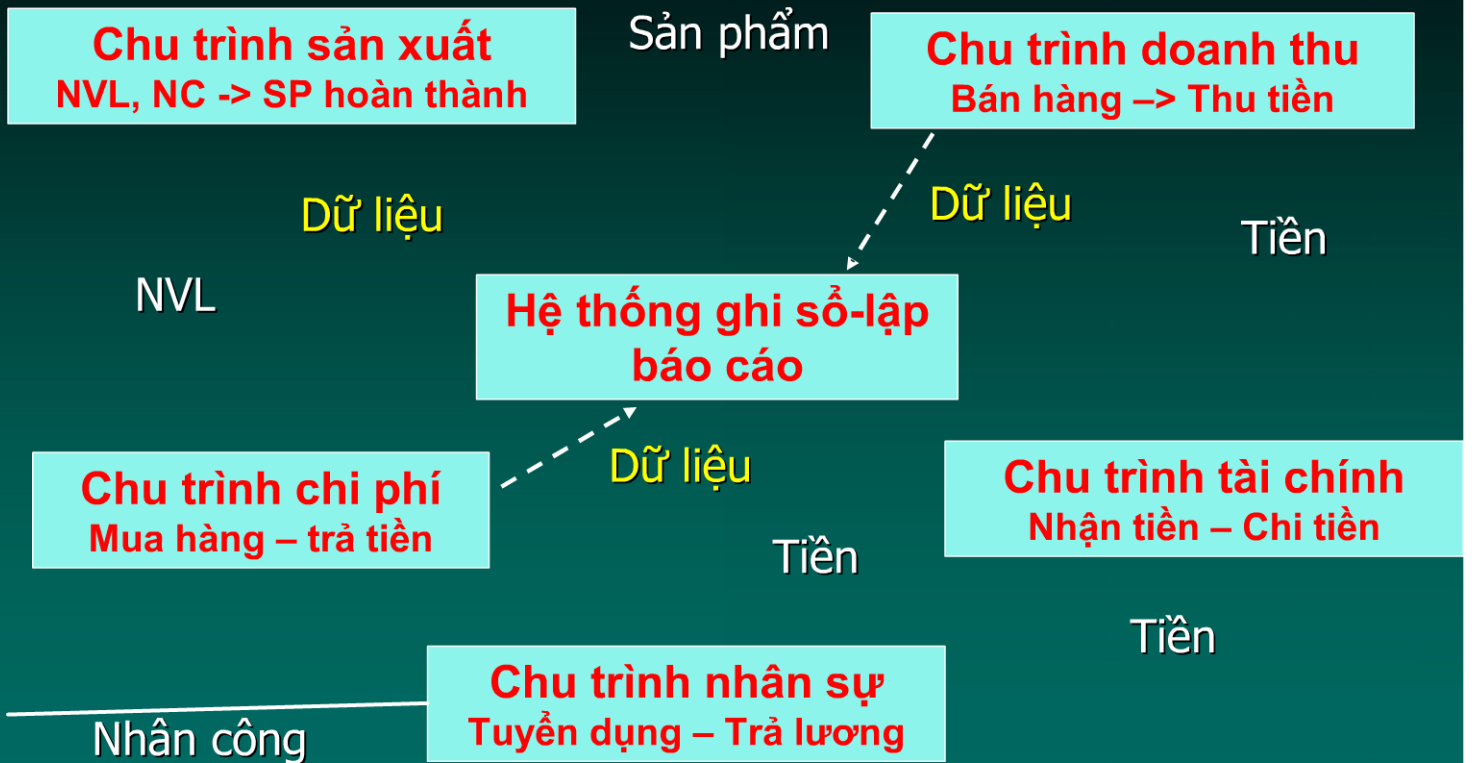
Bao gồm:

- Chu trình doanh thu
- Chu trình chi phí
- Chu trình sản xuất
- Chu trình nhân sự
- Chu trình tài chính

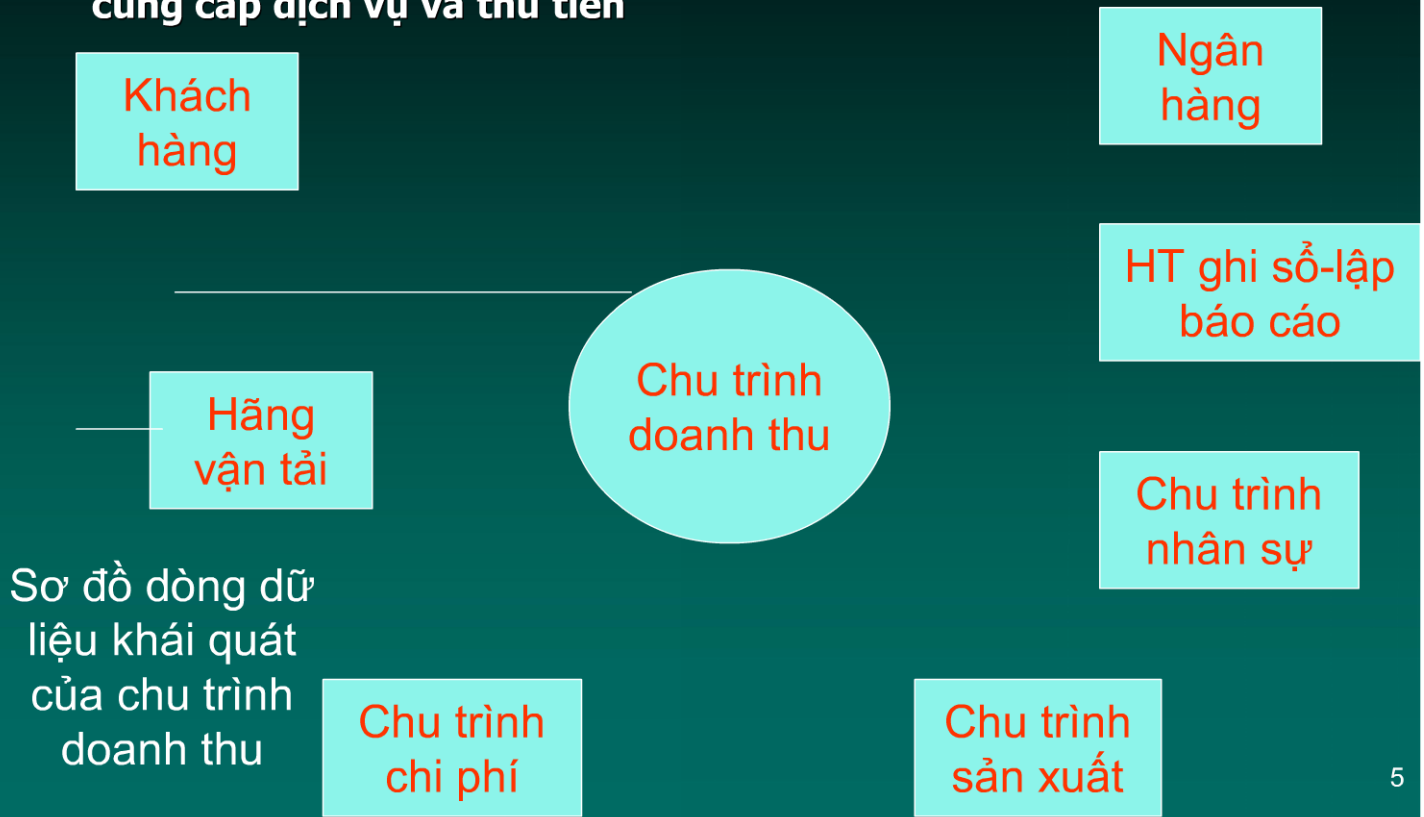
Mối liên hệ giữa các chu trình kế toán

Chu trình doanh thu (Revenue Cycle)

- ❖ Là các sự kiện, hoạt động liên quan đến quá trình bán hàng, cung cấp dịch vụ và thu tiền

Sơ đồ dòng dữ liệu cấp 1 của chu trình doanh thu

Chu trình nhân sự

Đặt hàng 1.0

Chu trình chi phí

Chu trình sản xuất

Khách hàng

Hãng vận tải

Giao hàng 2.0

Ngân hàng

Thu tiền 4.0

Lập hóa đơn 3.0

HT ghi sổ-
Lập báo cáo

Hoạt động xử lý đặt hàng

Khách hàng

HTK, KH

Kiểm tra
HTK
1.1

Kiểm tra
nợ KH
1.2

Lập tờ
phản hồi
1.3

Giao hàng

Xuất kho

Lập hóa đơn

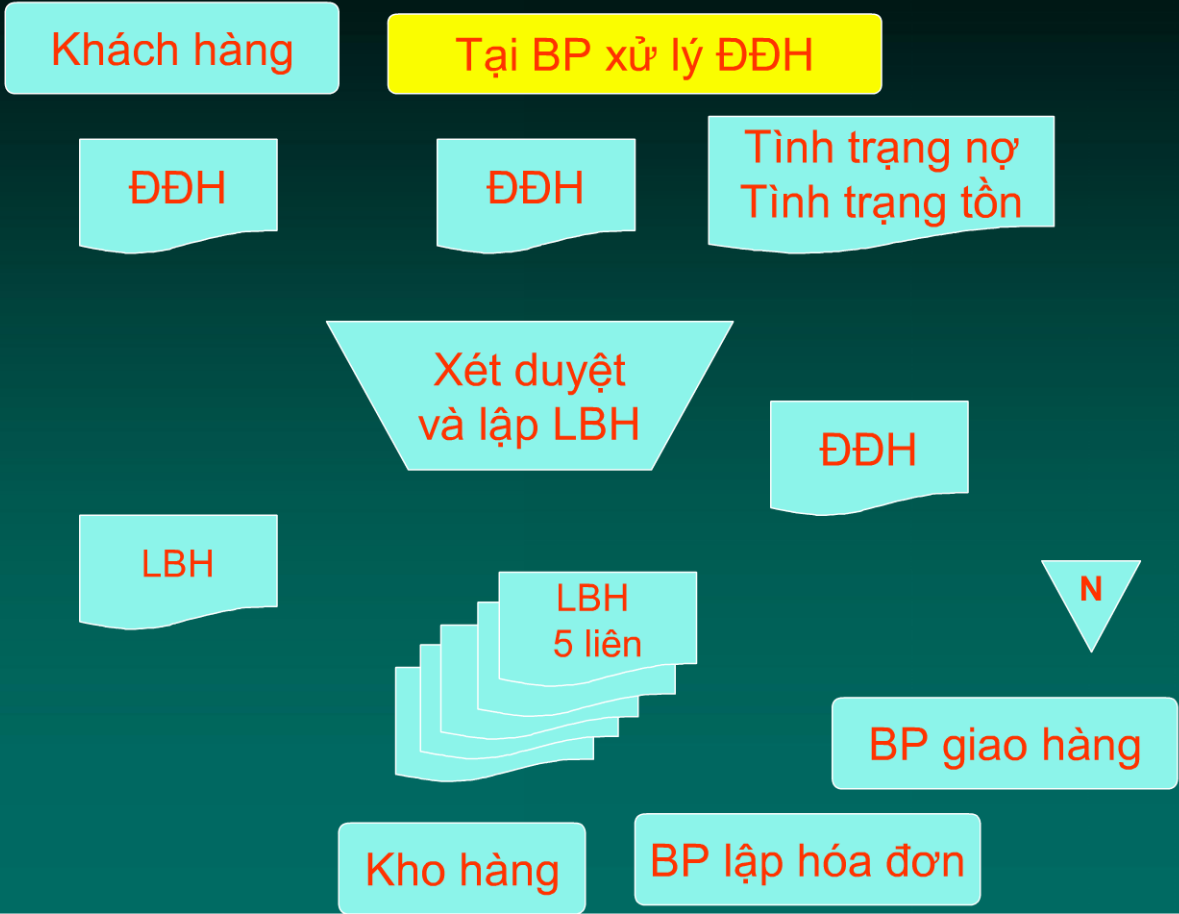
Chu trình Chi Phí

Chu trình Sản Xuất

Chu trình Nhân sự

Ví dụ 1 quy trình xử lý ĐDH thủ công

Ví dụ 1 quy trình xử lý ĐĐH bằng máy

Khách hàng

Tại BP xử lý ĐĐH

Thông báo lỗi

ĐĐH

Nhập ĐĐH

Dữ liệu KH, HTK

Dữ liệu đơn đặt hàng

Ghi nhận & in LBH

ĐĐH

PXK

Thông báo

LBH

Kho hàng

Khách hàng

N

Hoạt động xuất kho và giao hàng

Xử lý
ĐĐH

Xác nhận
xuất kho
2.1

Đối chiếu
giao hàng
2.2

Hãng vận
chuyển

Xác nhận
giao hàng
2.3

khách hàng

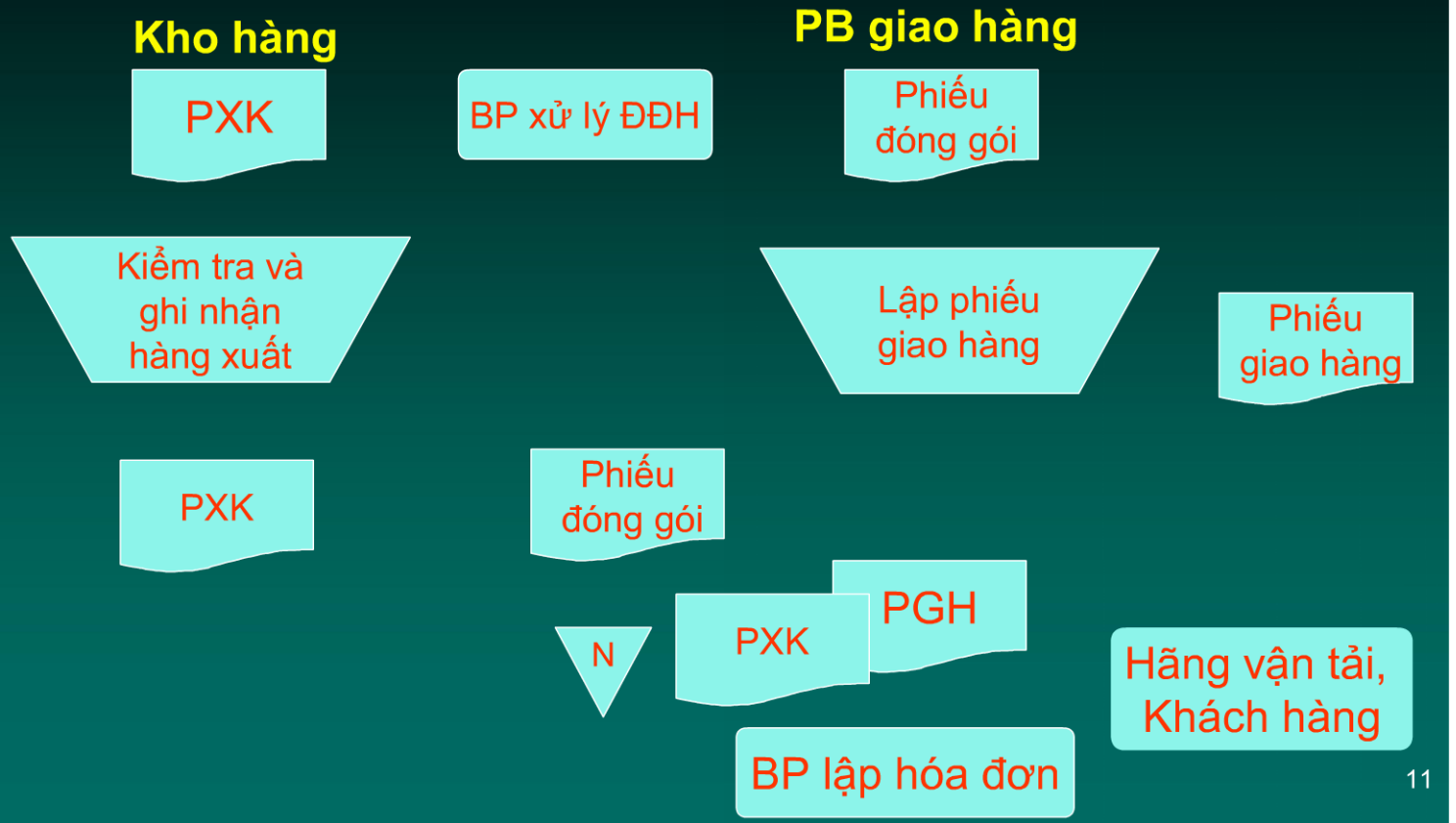
Lập HĐơn

Slide 10

h1 Đối chiếu giao hàng được tiến hành ra sao hay đó là hoạt động là cơ sở để xác nhận việc giao hàng?
hp6520, 9/15/2008

Ví dụ 1 quy trình xử lý xuất kho-giao hàng bằng thủ công

Ví dụ 1 quy trình xử lý xuất kho-giao hàng bằng máy

Tại PB giao hàng

Kho hàng

PXK

Dữ liệu HTK

Thông báo lỗi

Nhập dữ liệu liên quan

Dữ liệu đơn đặt hàng

Dữ liệu giao hàng

Ghi nhận & in từ GH

PXK

PGH

Phiếu GH

PGH

Khách hàng

BP lập hóa đơn

N

Slide 12

h2

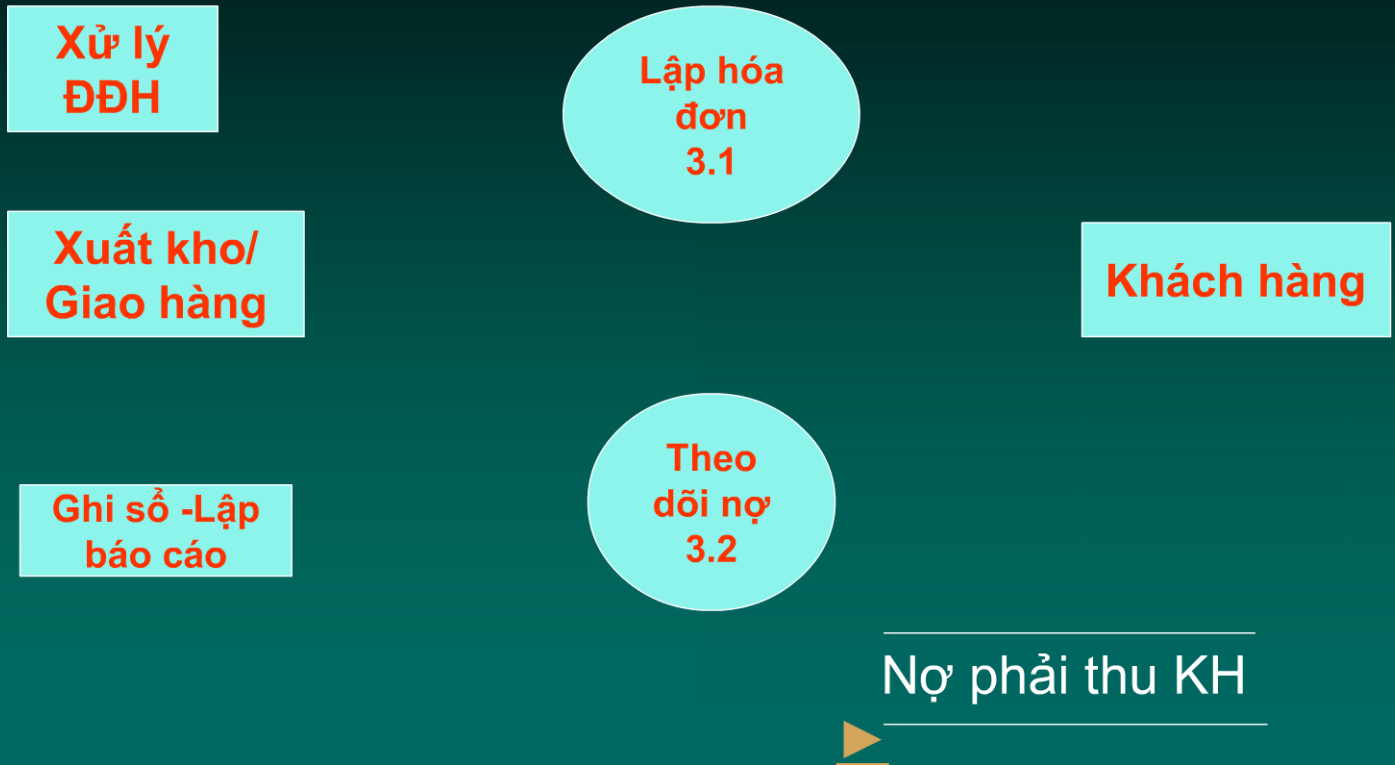
dữ liệu về giao hàng ở đây là gì?

Có những thông tin về các đối tượng gì?

hp6520, 9/15/2008

Hoạt động lập hóa đơn, theo dõi nợ

Ví dụ 1 quy trình lập hóa đơn-theo dõi nợ bằng thủ công

h3

Ktoán BH

BP xử lý ĐĐH

BP giao hàng

LBH

PXK

PGH

Kiểm tra, lập hóa đơn, ghi nhật kí BH

NKBH

B-2

PGH

LBH

Hóa đơn

A-2

PXK

Ctử định khoản

N

Khách hàng

N

B-2

Kế toán kho

PXK

Ghi sổ chi tiết HTK

SỔ CT HTK

h3 chứng từ định khoản ở đây là cái gì?
hp6520, 9/16/2008

Ví dụ 1 quy trình lập hóa đơn-theo dõi nợ bằng thủ công

Kế toán phải thu

A-2

BP xét duyệt

Hóa đơn

Ctử điều chỉnh giảm nợ

Ghi sổ chi tiết nợ Pthu

SỔ CT khách hàng

Hóa đơn

Ctử điều chỉnh giảm nợ

A

Kế toán tổng hợp

B-2

NKBH

Ctử định khoản

Ghi sổ cái TK

NKBH

Ctử định khoản

SỔ cái

Sổ cái

Ví dụ 1 quy trình lập hóa đơn-theo dõi nợ bằng máy

Tại BP kế toán

BP giao hàng

Thông báo lỗi

PGH

Tập tin khách hàng, HTK

Tập tin giao hàng

Nhập dữ liệu liên quan

Tập tin đơn đặt hàng

Tập tin hóa đơn

Ghi nhận & in hóa đơn

PGH

Tập tin phải thu KH

Tập tin ghi nhận kí

Hóa đơn

Khách hàng

N

Hoạt động lập hóa đơn, theo dõi nợ

❖ Các hệ thống lập hóa đơn

- **Lập sau (Post-billing):** Chỉ lập hóa đơn khi nhận đầy đủ các chứng từ chứng minh hàng đã xuất
- **Lập trước (Pre-billing):** Lập hóa đơn sau khi lệnh bán hàng được chấp nhận

❖ Các hệ thống theo dõi nợ

- **Theo dõi chi tiết theo từng hóa đơn (open-invoice method):** Tất cả các sự kiện làm tăng, giảm nợ đều chi tiết từng chứng từ
- **Theo dõi theo số dư (Balance-forward method):** Chỉ theo dõi trên số dư tổng hợp của từng đối tượng phải thu

Hoạt động thu tiền

Nợ phải thu KH

Khách hàng

Lập chứng từ thanh toán
4.1

Xác nhận thanh toán
4.2

Ghi giảm nợ phải thu
4.3

Ngân hàng

Ghi sổ - Lập báo cáo

Ví dụ 1 quy trình xử lý thu tiền bằng thủ công

Ví dụ 1 quy trình xử lý thu tiền bằng máy

Tại BP kế toán

Khách hàng

Thông báo lỗi

TB trả tiền

Tập tin khách hàng

Tập tin phải thu KH

Nhập dữ liệu liên quan

In phiếu thu

TB trả tiền

Tập tin ghi nhật kí

Phiếu thu

Phiếu thu

Khách hàng

Thủ quỹ

N

Báo cáo của chu trình doanh thu

Hoạt động

Bảng kê các hoạt động/sự kiện trong kỳ

Bảng kê bán hàng

Từ ngày...đến...

SHĐ	Ngày	KH	Giá trị
001	12/3	ABC	1,000
002...			

Các bảng kê đơn hàng, bán hàng, xuất kho, giao hàng, thu tiền

Phân tích các hoạt động theo đối tượng/nguồn lực liên quan

Báo cáo bán hàng theo KH

Từ ngày...đến...

KH	SHĐ	Ngày	Giá trị
ABC	001	12/3	1,000
	002	15/3	3,000
EFG	023	20/3	4,000

Báo cáo các hoạt động theo khách hàng, nhân viên, hàng hóa...

Báo cáo của chu trình doanh thu (tt)

Các đối tượng/nguồn lực

Danh sách các đối tượng/nguồn lực sử dụng

Danh mục hàng tồn kho

Kho	Mã HH	Tên	ĐVT	Điểm ĐH
1	PC-03	B	Cái	90
2	PC-04	C	Cái	10

Các bảng kê hàng hóa, khách hàng, nhân viên BH...

Báo cáo tình trạng các đối tượng/nguồn lực

Bảng kê hàng tồn kho

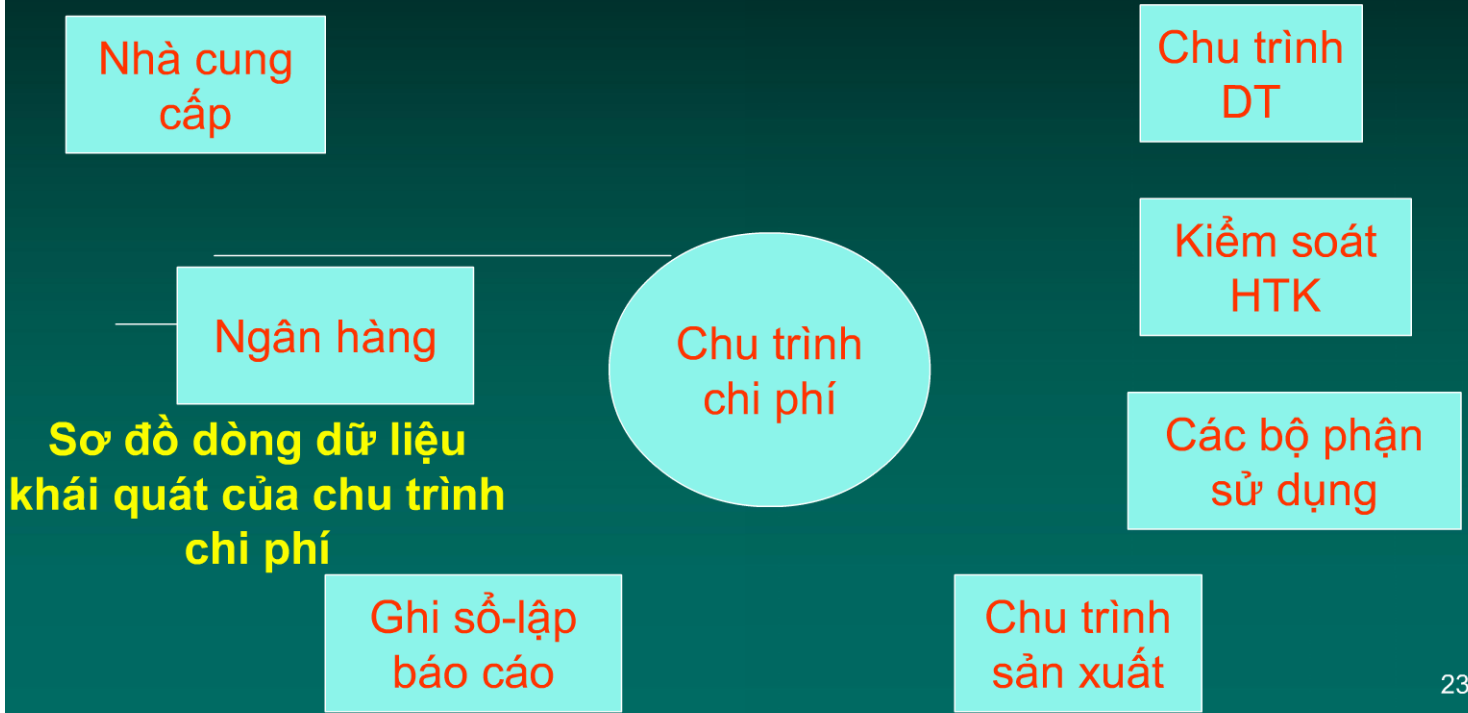
Ngày:...

Kho	Mã HH	SLtồn	Giá trị
A	PC-03	100	1,000,000
A	PC-04	50	500,000

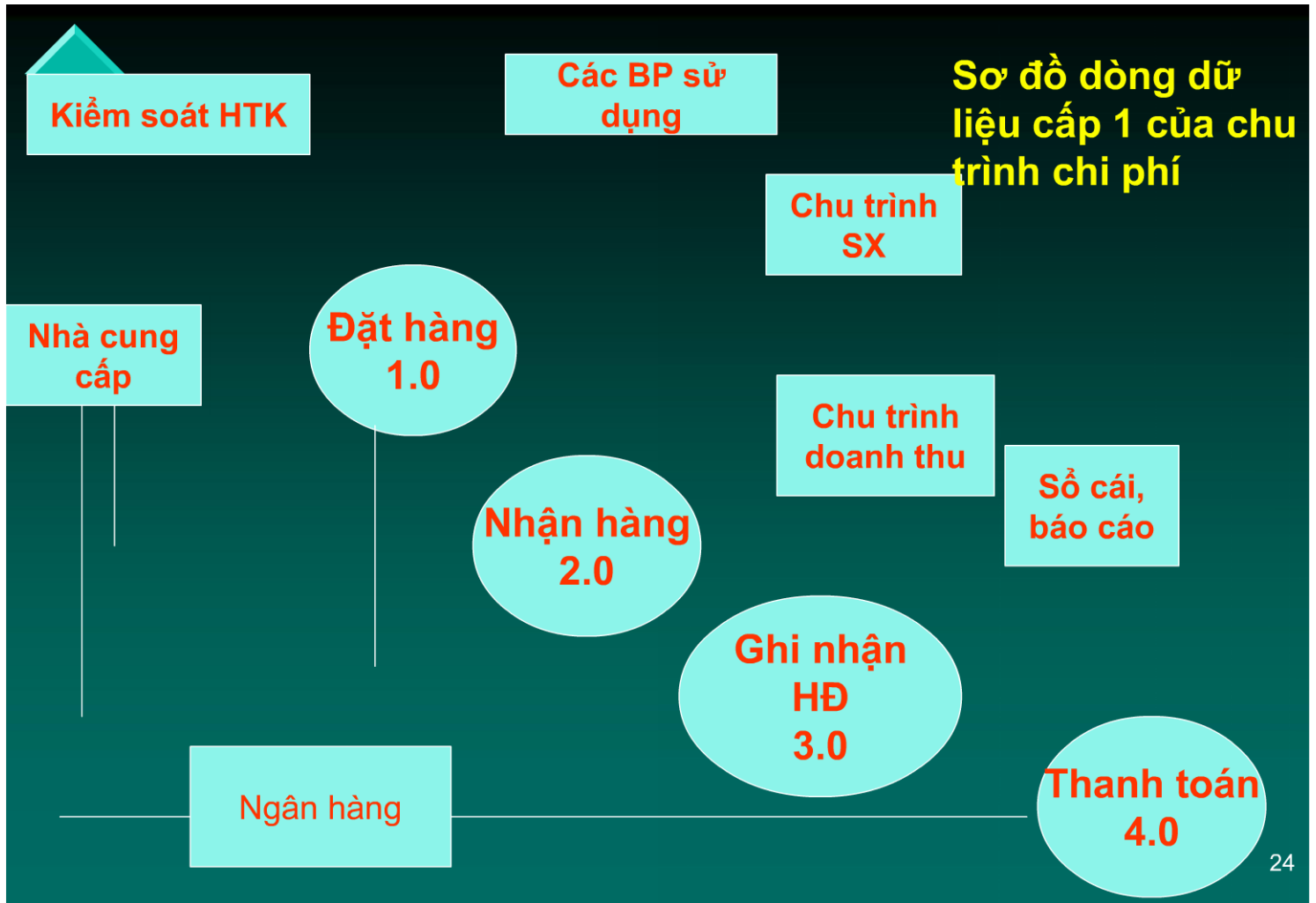
Báo cáo tình hình hàng tồn kho, dư nợ khách hàng, phân tích tuổi nợ...

◆ *Chu trình chi phí* (*Expenditure Cycle; Purchase Cycle*)

- Là tập hợp các sự kiện, hoạt động liên quan đến quá trình mua hàng, dịch vụ và thanh toán tiền

Sơ đồ dòng dữ liệu cấp 1 của chu trình chi phí

Hoạt động đặt hàng

HTK

Kiểm soát HTK

Chu trình
doanh thu

Chu trình
SX

Yêu cầu hàng

Các BP sử dụng

Chọn nhà
cung cấp
1.1

Yêu
cầu
hàng

Lập đơn
đặt hàng
1.2

Đơn đặt
hàng

Nhận hàng

Dữ liệu về NCC

Nợ phải trả

Dữ liệu ĐĐH

Nhà cung
cấp

BP yêu cầu
hàng

Ví dụ 1 quy trình lập ĐĐH thủ công

Hoạt động nhận hàng

Xử lý Đặt hàng

Đơn ĐH

Kiểm
hàng
2.1

Nhà cung cấp

Phiếu đóng
gói

Lập BC
nhận
hàng
2.2

Xác nhận
nhập
hàng 2.3

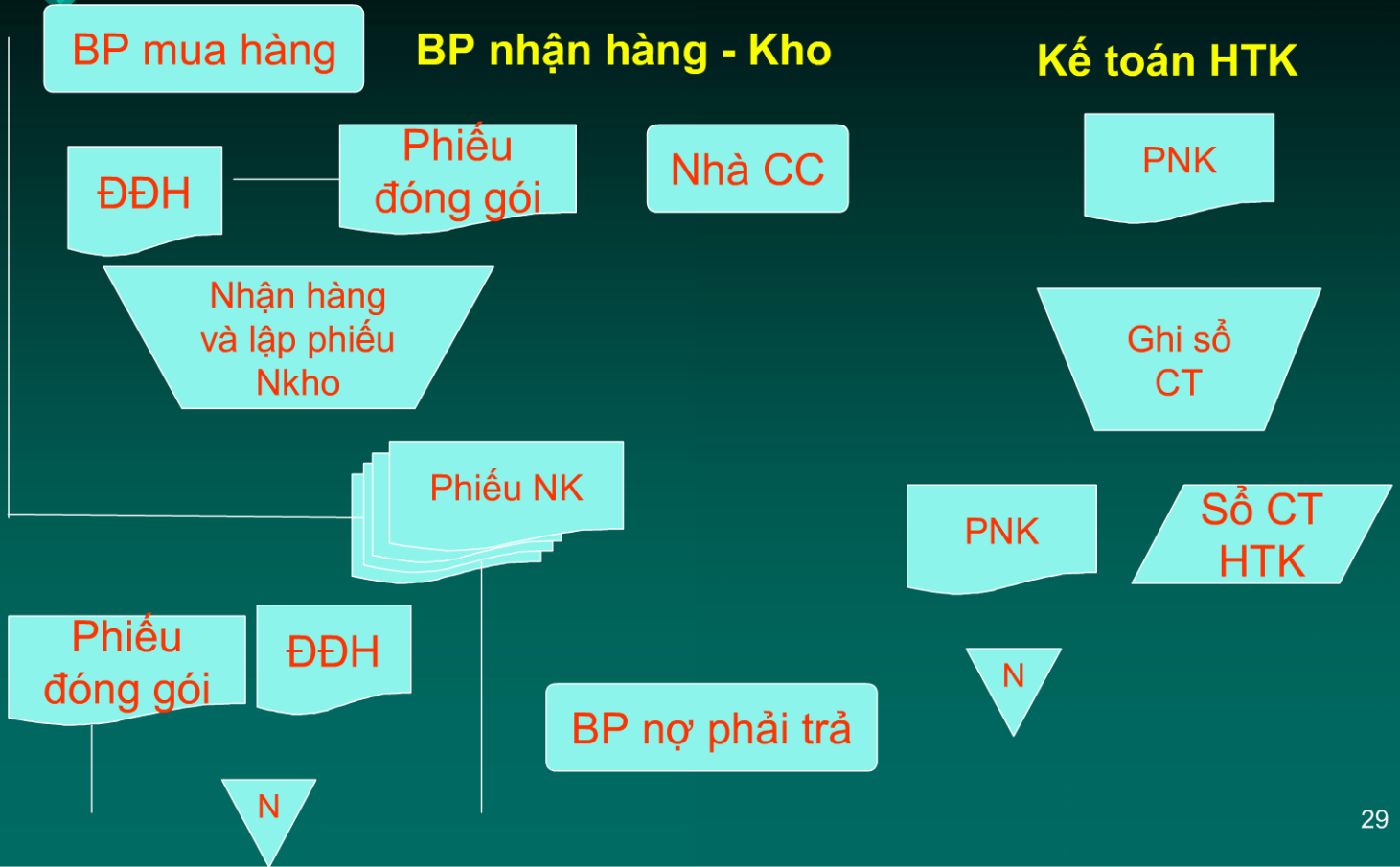
Phiếu nhận hàng

KT nợ phải trả

KT hàng tồn kho

Dữ liệu nhận hàng

Ví dụ 1 quy trình xử lý nhận hàng thủ công

Ví dụ 1 quy trình xử lý nhận hàng bằng máy

Nhà CC

Phiếu
đóng gói

Thông báo lỗi

Nhập dữ liệu
nhận hàng

Tập tin
Đơn đặt
hàng

Tập tin
nhận
hàng

Ghi nhận &
in giấy nhận
hàng

Phiếu
đóng gói

Phiếu nhận
hàng

N

Hoạt động nhận hóa đơn, ghi nhận nợ

Đặt hàng

Đơn ĐH

Nhận hàng

BC nhận hàng

Nhà cung cấp

Hóa đơn

Hệ thống ghi
sổ cái

Ghi nhận
nợ
3.2

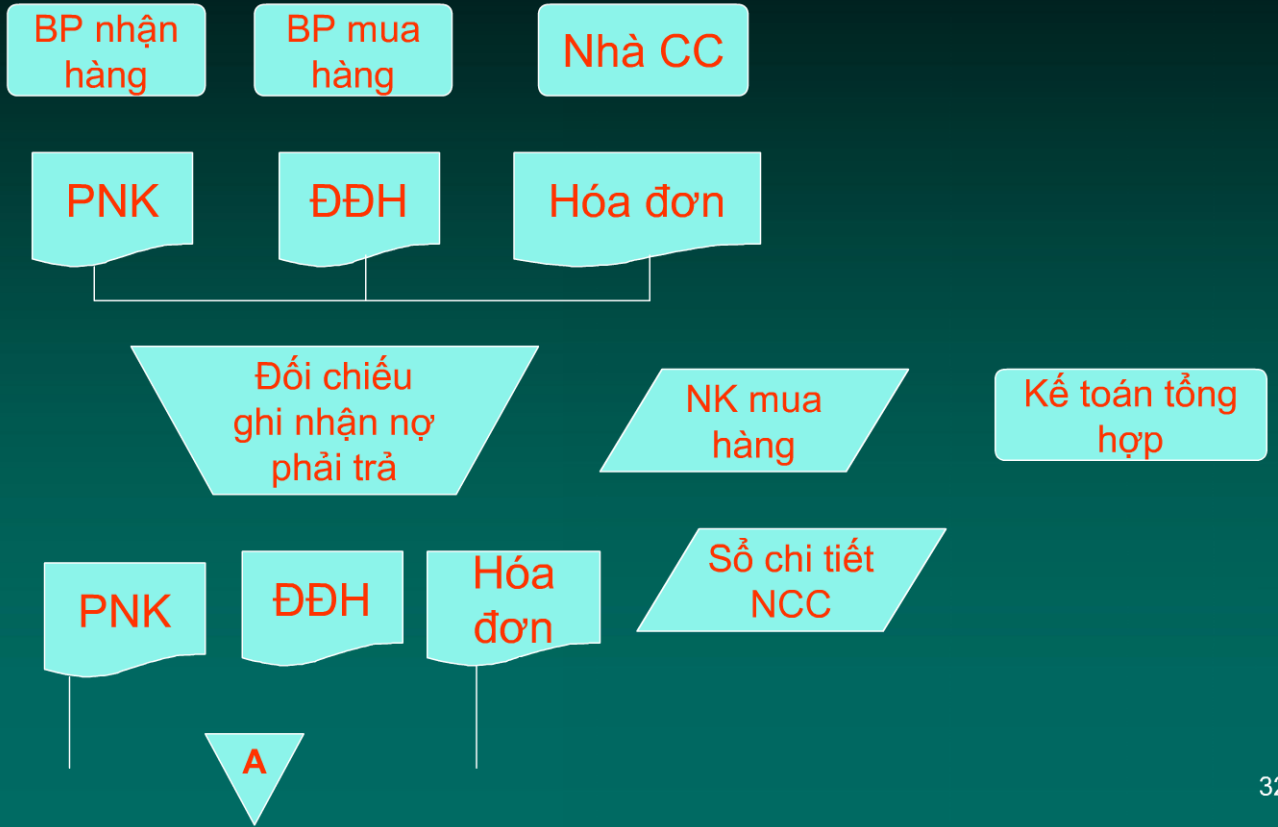
Kiểm tra
hóa đơn
3.1

Dữ liệu về NCC

Nợ phải trả NCC

Ví dụ 1 quy trình nhận hóa đơn – ghi nhận nợ thủ công

Kế toán nợ phải trả

Ví dụ 1 quy trình nhận hóa đơn, ghi nợ bằng máy

Nhà CC

Hóa đơn

Thông báo lỗi

Nhập dữ liệu
hóa đơn

Tập tin
nhận
hàng

Tập tin
Đơn đặt
hàng

Ghi nhận
hóa đơn

Tập tin
hóa đơn

Tập tin chi
tiết nợ phải
trả, HTK

Hóa đơn

A

Hoạt động thanh toán

Nợ phải trả NCC

Lựa chọn
thanh toán
4.1

Xét duyệt
thanh toán
4.2

Xác nhận
thanh toán
4.4

Lập cù
thanh toán
4.3

Giảm nợ
4.5

Hệ thống ghi sổ cái

Ví dụ 1 quy trình thanh toán thủ công

Kế toán nợ phải trả

Kế toán tiền

Ví dụ 1 quy trình thanh toán bằng máy

Tập tin
hóa đơn

Hóa đơn

Thông báo lỗi

Nhập dữ liệu
thanh toán

Tập tin chi
tiết nợ
phải trả

Tập tin chi
tiết nợ phải
trả

Lựa chọn,
xét duyệt
thanh toán

Tập tin
phiếu chi

Thủ quỹ

Hóa đơn

Phiếu chi

Phiếu chi

A

Nhà CC

Báo cáo của chu trình chi phí

Hoạt động

Bảng kê các hoạt động/sự kiện trong kỳ

Bảng kê mua hàng

Từ ngày...đến...

SHĐ	Ngày	NCC	Giá trị
001	12/3	ABC	1,000
002...			

Các bảng kê đơn đặt hàng, mua hàng, nhập kho, thanh toán

Phân tích các hoạt động theo đối tượng/nguồn lực liên quan

Báo cáo mua hàng theo NCC

Từ ngày...đến...

NCC	SHĐ	Ngày	Giá trị
ABC	001	12/3	1,000
	002	15/3	3,000
EFG	023	20/3	4,000

Báo cáo các hoạt động theo nhà cung cấp, nhân viên, hàng hóa...

Báo cáo của chu trình chi phí (tt)

Các đối tượng/nguồn lực

Danh sách các đối tượng/nguồn lực sử dụng

Báo cáo tình trạng các đối tượng/nguồn lực

Danh mục hàng tồn kho

Kho	Mã HH	Tên	ĐVT	Điểm ĐH
1	PC-03	B	Cái	90
2	PC-04	C	Cái	10

Báo cáo dư nợ NCC

Ngày:...

Mã NCC	Nợ	Nợ quá hạn
NCC01	1,000,000	600,000
NCC02	500,000	200,000

Các bảng kê hàng hóa, nhà cung cấp, ...

Báo cáo tình hình hàng tồn kho, dư nợ nhà cung cấp, phân tích tuổi nợ...

Vận dụng chu trình trong tổ chức hệ thống thông tin kế toán

- ❖ Tổ chức hệ thống báo cáo
- ❖ Tổ chức thành phần thu thập dữ liệu
 - Chứng từ
 - Tài khoản
 - Đối tượng chi tiết
- ❖ Tổ chức quá trình xử lý: Luân chuyển chứng từ, nhập liệu
- ❖ Tổ chức các hoạt động kiểm soát